

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apollinis Judicium politicum in Monteparnasso Contra Monarchiae sectatores

Boccalini, Traiano

Messinae, 1671

Almanson, Rex Maurorum, & Regnum Neapolitanum, obviam sibi invicem
fiunt: plorant narrantque miserias suas ex oppressione Hispanorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13233

lione homicidiorum aggregatæ, sol
imperitandi libidine commissorū, tan
quam nullas aut leviculas de iis De
rationes reddituræ, quod libros suos ve
nialibus privatorū peccatis implefferit.
Vtpote, quod maxime generi humano
necessarium fuisset, quo post crebrum
& diuturnum cum ambitione princi
pum conflictum id tandem solatii per
ciperet, quod tanta anxietate expecta
ret: utque principes à malis operibus
terrentur, & palam omnibus fieret,
domum diaboli æque maximis ac mini
mimis patere.

*Almansor, Rex Maurorum, & Regnum
Neapolitanum, obviam sibi invicem
fiunt: plorant narrantque misérias
suas ex oppressione Hispanorum.*

Illustris Maurorum Rex Almansor,
qui in Hispania per multos annos
nobilissimum regnum Granatense ob
tinuit, heri obviam factus regno Nea
politano

fo
tan
De
os ve
ffem
man
rum
rinc
per
ecta
ribu
eret
mini

gnum
cem
as

for
nnos
ob
Nea
tano

poli
nem
diu c
regni
cti,
visar
catu
de r
bat,
lam
roru
toru
tem
nia.
roga
do,
jecta
o A
poli
vide
salve
Hisp
fimi
que

politano inter ambulandum in sermo-
nem cum illo incidit. Postquam satis
diu oculos in catenam intendisset, qua
regni Neapolitani pedes essent adstri-
cti, videri sibi, inquit, etiam alias à se
visam eam, & gubernatam, cum fabri-
catura plane Mauritanica esset. Dein-
de maxima cum admiratione inque-
bat, se eam cognoscere, & scire esse il-
lam ipsam, qua & ipse, & Reges Mau-
rorum, præcessores sui, spatio sexcen-
torum annorum usi essent ad servitu-
tem multorum Regnorum in Hispa-
nia. Et ideo se quam impensissimè
rogare, ut manifestum faciat, quomo-
do, à quo, & quando hæc catena in-
jecta esset. Et visu, & memoria vales,
ò Almanfor (respondit regnum Nea-
politano) quoniam gravis catena, qua
vides pedem meum vinctum à Gon-
salvo Cordubensi, magno Duce, ex
Hispania allata fuit: maximeque veri-
simile videtur, esse eandem, de qua lo-
queris. Iam sunt anni centum, ex quo
dura

dura hac servitute opprassa fui, è qua
nescio an unquam possim emergere.
Quoniam maxima illa potentia, ad
quam pervenisse Hispanos video, facit
ut omnem spem humani abjicere auxi-
lii adigar. Agnosco pristinae libera-
tis meae recuperationem omnem esse
sitam in manu Dei; qui in me renova-
bit miracula maris Rubri, si unquam
ego illam receptura sim. Anni (inquit
Almansor) conveniunt optime, ex quo
Hispani liberarunt regnum Granaten-
si isthac mea catena, quam paulo post ti-
bi injecerunt. Modò non fuerit gre-
ve, (ajebat regnum Neapolitanum)
maxima me afficies voluptate, si narres
quomodo fieri potuerit, ut Hispani do-
mini evaserint regni tui tam validi, &
longè remoti ab eorum viribus. Fra-
de, ô Almansor [respondit Regnum
Neapolitanum] Hispani in Italiam
introduciti sunt. Vi enim aperta nun-
quam rem tam insignem gerere po-
tuisset, cum ut tu recte dicis, vires eo-
rum

rum usque adeo dissitæ fuerint à nostris. Sed audi, & miraberis laxam conscientiam, quam in rebus imperium attinentibus habuit nonnullus Hispaniæ Rex; quamvis summis uteretur artificiis, ut hominibus fatuis videretur esse aliquis S. Macarius ad murum depictus: videbis tragœdiam, si iudicium feratur secundum regulas religionis Christianæ, crudelem & sceleratam; verum secundum axiomata hodiernæ politiciæ sagacissimam omnium, quæ unquam ab ulla gente in theatro mundi fuerit exhibita. Alphonsus, Rex meus, in maximam tam suam, quam meam ruinam, dedit Isabellam neptem suam uxorem Iohanni Galeatio Duci Mediolanensi: quæ nuptiæ omnium meorum malorum fons & origo fuere, Primum pueritia, deinde etiam insignis ingenii stupor infelicis ejus principis, animum dedere Ludovico Sfortiæ, ad invadendum neptis imperium. Alphonsus, ut par erat, ei tyrannidi

tyrannidi continuo obstabat. Quod percipiens Ludovicus, & cernens, non operosum esse sibi, absque ruina regis mei, pervenire ad finem justissimi sui desiderii, id tandē decrevit, quod & ipsi & mihi, & omnibus Italiæ principibus exitiosissimum fuit, ut Gallos, spe imperii mei potiundi allectos in Italiam arcesseret. Mei reges ad defensionē suā contrā tam potentem inimicum in auxilium vocarunt sanctam illam Ferdinandi animam, regis Arragonii, eorum cognati. Qui sese ostendit parentem adeo charum, & amicum tantū fidelem, ut, loco expellendi Gallos, mea cum illis partiretur: & ut tragœdia omnibus suis partibus constaret, paulo post infelicissimam hanc divisionem bellum Gallis indixit, qui superati, maximo cum pudore & damno suo, Galliam repetere coacti sunt. Unde bonus ille Rex Ferdinandus, citra ullum conscientiæ scrupulum factus est absolutè meus dominus, & ex eo tempore

arcte

arcte
cor
per
ro
Ma
ulle
plu
tur
tia
& q
glor
Cer
nici
ctio
bus
legu
rata
xit
for
ptiv
qua
nan
tam
mar

arcte adeo catena istac pedes meos
 constrinxit, quam tu è fabrica, & o-
 pere tuæ nationis, agnovisti. Et igno-
 ro, num in chronicis Saracenorum,
 Maurorum, Turcarumve, reperiatuf
 ullum tam sceleratæ invasionis exem-
 plum, à rege qui affectaret, ut habere-
 tur pro homine sanctissimæ conscien-
 tiæ, & optimæ voluntatis commissum,
 & qui paulo ante à sede Apostolica
 glorioso Catholici titulo esset auctus.
 Certe, respondit Almanfor, in Chro-
 nicis prædictis multæ spurcissimæ a-
 ctiones nostræ gentis, à variis principi-
 bus sola dominandi libidine commissæ
 leguntur. Sed illa de Ferdinando nar-
 rata est præcipua. Cæterum, si tu (di-
 xit Regnum Neapolitanum) ô Alman-
 for, cum tua natione per tot secula ca-
 ptivum tenuisti regnum Granatense,
 quam viam institerunt, ut iterum pristi-
 nam sibi libertatem vindicarent? Illa
 tam lugubris conjunctio (refert Al-
 manfor) regnorum Castiliæ, & Arra-
 gonix,

goniæ, quæ nuptias Ferdinandi, & Isabella
bellæ, secuta est, causa fuit libertatis
regni Granatæ. Concordiam infelicis-
simam! quam non minus, quam ego
feci, & etiamnum facio, deplorant, &
æternum profusissimis lacrymis de-
plorabunt potentissimi Europæ principes
tanquam quæ vera & sola radix, & ca-
tio fuerit ruinæ maximarum rerum
publicarum, quas in hunc usque diem
in diversis Europæ locis, præcipuè vero
in Italia, cernere est. Et, crede mihi
hi, etiamnum præsentis tempore in
Hispania regnarem, nisi tam pestife-
ra concordia me è solio excussisset.
Æmulatio quippe illa inter Castella-
nos, & Arragonios inexpugnabilis mihi
munimenti loco erat, adeo ut mihi æ-
ternum in Hispania regnum sponderi
videretur. Mihi crede, auxilia, quæ
Pontifices subministrarunt Ferdinando
& reginæ Isabellæ, plurimum ad ruinam
nam meam contulisse. Tum sic re-
gnum Neapolitanum: Tace, Almanfos

quoniam

quò
Hisp
gne
Hisp
pos
fuis
tate
reru
sedi
spar
lup
savi
pos
ci
qua
ma
ver
etia
tiur
ma
ner
son
tis
fui

quoniam, post erectionem tuam ex Hispania, miseri Pontifices tam insignes passi sunt miseras ab ambitiosa Hispanorum natione, ut verissimè dici possit, illos etiam pecunia redempturos fuisse ab Hispanis maximas istas calamitates, in quas ipsi postmodum incurrerunt. Quoniam etsi volupe fuerit sedi Apostolicæ, Reges Mauros Hispania ejectos videre, nihilominus voluptatem illam amaritudine compensavit maxima servitus mea, quæ paulo post secuta est; cum nihil æque Pontifici Romano pertimescendum foret, quam ne in potentis alicujus principis manus inciderem, qui eos in perpetua versari sollicitudine cogeret; in qua etiamnum oculis tenus immerfos sentiunt sese multi, & illi præcipuè, qui maximam rerum secularium cognitionem habent, adeo ut nullum quieti somnum capiant. Manifestum veritatis testimonium ejus rei, quam adstruo, fuit lachrymanda scelerataque nimis

dire

direptio urbis Romæ paulo post servi-
 tutem meam ab Hispanis secutam
 Quo animo tam ingrato persolverunt
 sedi Apostolicæ omne id, quod debe-
 bant pro remissione census Neapolita-
 ni, & aliis subsidiis in bello Granaten-
 acceptis. Quæ calamitas cum quasvis
 arque adeò funestissimas etiam misere-
 rias superarit, hominibus quoque som-
 niculosis adeo oculos aperuit, ut uni-
 cuique palam factum sit, quidnam sit
 leoni vincula solve. Vix enim Hispani
 ni fuere liberati ab captivitate Mauro-
 rum Granatensium, quin qua agebantur
 tur ambitione toti imperiandi orbem
 non solum in Italia, sed etiam per uni-
 versam Europam detegerentur eorum
 studia, quæ Regna, Respublicas, & gra-
 vissima religionis negotia attinerent
 adeo ut ab hominibus intelligentissimis
 rerum humanarum illud sæpissime au-
 diverim, forsitan minus damnosum fore
 multis principibus in Europa, si turre-
 gnum in Granata obtinuisses, quam tu-
 num

num in Granata obtinuisles , quam ut Hispani in Italiam trajecissent ad occupandum tale regnum, quale etiamnum obtinent.

Ea res religioni tantam intulit perturbationem, ut illi, qui profitentur cognitionem rerum, rationesque principum, illud dicere sustineant, metum ex immensa Caroli V. potentia Germanis incussum causam fuisse unicam, cur Mauri Granatenses in plurimos mutati sint hæreticos, quos ætas nostra in Germania, & alibi locorum, videt. Genus hominum usque adeo execrandum, ut nefanda impietate sua magnam Europæ partem inquinarent. Rerum quoque sacrarum gravissimæ perturbationi accedunt præjudicia publica, & privata, ex ruina mea nata, quæ perpetuum in Italicis principibus vigeant, in Papis verò præcipue. Vix quippe Reges Hispaniæ pedibus meis catenam hanc injecerant, quin & dominio Italiæ universæ inhiarent. Id-

G

que

que ut consequerentur, callide sese in
 miscuere illis, quæ tum temporis inter
 principes Italos, & Gallos agitabantur
 controversiis de dominio ducatus Me
 diolanensis; in quibus culmen illud re
 rum Carolus Quintus ita sese gessit, ut
 sese dignum avo suo materno ostende
 ret nepotem. Pulsis quippe ope prin
 cipum Italicorum ex Italia Gallis, per
 eo ut Sfortiis ducatum restitueret
 quemadmodum inter ipsum, & prin
 ces illos foederatos, convenerat, fraude
 de & dolo plusquam Turcica contra
 ces Sfortias usus, sibi ipsi dominium
 culenti adeo ducatus vindicavit. At
 tende (inquit Almanzor) ô Regnum
 Neapolitanum, cum illud quoque
 fortunii contigerit, ut nobilissimus
 catus Mediolanensis Hispanis acced
 rit, quid obstat, quominus universi
 protinus Italiae dominio potiantur?
 si servitus tua palam fecerit orbi, si
 fida principum plus utilitatis confer
 illis, qui dant, quam qui percipiunt
 qua
 stite
 ut au
 illuc
 tios
 Hisp
 mih
 gun
 num
 litar
 ab
 Qui
 tem
 pest
 bitio
 quæ
 pica
 bis r
 etia
 imp
 quo
 fugi
 rant
 run
 qua

quare principes Itali id non potius præ-
 stiterè , ut ducatus ille Gallis , quam
 ut auxilium percipiendo ab Hispanis ,
 illud incurrerent periculi , ne tam præ-
 tiosum Italiae membrum in manus regis
 Hispaniae (ut postmodo factum esse,
 mihi refers) incideret ? Potentiam re-
 gum Galliae (ait Regnum Neapolita-
 num) constituit illic regnum Neapo-
 litanum, quo residuam Italiae libertatem
 ab ambitione Hispanica tuerentur.
 Quippe gloriosi illi Reges in securita-
 tem magnitudinis suae nunquam per-
 pessi fuere , ut Italiae imperium am-
 bitiosae Hispanorum genti concederet,
 quae inexplebili , & plusquam hydro-
 pica siti , non contenta acquisitione or-
 bis novi , ab ipsa recens reperti , tanta
 etiam aviditate veteris inhiaret orbis
 imperio. Quin etiam principes Itali,
 quos gravissimum istud periculum non
 fugit, ne aliquando miserrimam incur-
 rant servitutem , ita inter sese convene-
 runt, ut quamvis numero plurimi sint,

unum tamen constituent corpus, Hispani vero, qui utuntur & usi sunt omnino artificio, ut aliquem ex illis seducant, illud tandem edocti sunt, sese quod dicitur, aquam in mortario pinsere.

Quod vero Mediolanum attinet, satis fatius habitum esse pro publica Italia libertate, ut ducatus ille Hispanis cederet, quam si sub Gallico permanisset in iugo. Illi quippe, quoniam Italiae juncti sunt, si vel minimam ejus partem obtinerent, manifestissimum foret periculum, ne totam subjugarent. Aliter autem comparatum cum Hispanis, quod vires eorum licet maximae nihil minus in tantum distitae sint, ut sine maxima difficultate interveniente pelago ex Hispania in Italiam copias quas traducant in defensionem acquirenti dominii, nedum ut totam subjicerent, non valent. Verum dicis, respondit Almanzor: Sed prosequere narrationem tuam, & dic mihi, quid incommodi Pontificibus attulerit, te in ma-

nus
quit
Pon
met
nre
fanti
polis
cern
gi.
com
injec
ant p
tis in
illud
viffi
se ar
cum
essen
com
Prin
aliae
meis
insu
bera

nus Hispanorum incidisse? Scias, in-
 quit regnum Neapolitanum, cum
 Pontifices antea solerent reges mei
 metuere, jam contrarium plane eve-
 nire, quoniam illi ipsi in perpetua ver-
 santur sollicitudine, ne aliquando Nea-
 polis Mediolano jungatur, quo omnes
 cernunt Hispanorum cogitationes diri-
 gi. Unde Hispani, quorum ita res
 compositæ, ut ex timore, quem vicinis
 injecere principibus, fructum percipi-
 ant plurimum, tantum sibi auctorita-
 tis in aula Romana acquisiverunt, ut
 illud jactare sustineant, sese rerum gra-
 vissimarum istic judicandarum veros es-
 se arbitros. Ei quoque rei accedit, quod
 cum reges Neapolitani Hispaniæ non
 essent reges, Pontifices minima quaque
 comminatione negandi investituram,
 Principatus, ducatus, marchionatus
 aliaque magna dominia ab regibus
 meis facillime impetrarent; contracta
 insuper affinitate, omnique genere li-
 beralitatis, animos eorum conciliarent.

Sed hoc tempore, cessante metu, Pontifices velint ampliare dominia sua, adiguntur, ut ea parata sibi comparant pecunia, & sagaces Hispaniæ reges post plurimas preces (quæ vicem auri funguntur, quibusque primum exorari volunt) non insulse demceps illis ea vendunt. Gravissimæ sunt calamitates illæ, respondit Almanzor, quas mihi narras, Regina Neapolitana: cæterum tu quæ es officina serici, & granarium totius Italiæ, quid ita distorta, & exanguis incedis? Quatuor dies sunt, respondit regnum Neapolitanum, ex quo Hispani nudi terra è sua in hanc meam adpulere ditionem. Ac quo se auro tegant, necesse habent me spoliare, ut tot discalceati, & nudi homines vestiantur. Si vidisses præterea rapacitatem proregum, qui ad sese exsaturandos in domum meam ablegantur; si etiam nosse rapinas secretariorum, & mille aliorum officialium, & aulicorum, quos secum adducit, ut meum ex-

fugant

fugant sanguinem : forsan mirareris,
 qui ego tam rabiosam & caninam eo-
 rum famem possim exsaturare. Quod
 vero exiguitatem residuæ carnis attinet,
 dicunt Hispani, sese in libro quopiam
 Florentino, qui crudelis & desperatæ po-
 liticæ hodiernæ contineat regulas, scri-
 ptum offendisse, cum sim regnum ad-
 quisitionis, in morem me equorum
 Barbaricorum, qui in circum deducun-
 tur, debere omni onere carnis pri-
 vari.

Mediolanenses, subjunxit Almar-
 sor, quomodo tractantur? Etiam illi,
 respondit Regnum Neapolitanum, a-
 qua abluuntur, qua tu me ita liquefa-
 ctam esse cernis. Hoc solum dista-
 mus, quod Mediolanum stillet; mea
 vero domus diluvium patiat. Vera
 ejus diversitatis ratio ex ingeniorum
 qualitate procedit: Lombardi dissi-
 millimi sunt Neapolitanis. Quippe
 Mediolanenses Nobiles natura sunt
 impatientes, liberi solutique, & quam
 longif.

longissime à vitio adulationis, & affectationis, meis Neapolitanis instructo, remoti; manu vero, & ingenio, adeo prompti, ut illud dicere sustineant, si vel unicum cerebrum Cremonense inter Barones meos repertum fuisset, suscipiendum fuisse illud, ne pane & carne vesceremur. Et quamvis id ipsum ab Hispanis Mediolani inhumanis moribus sæpe tentatum sit: illis tamen responsum, sese attendere ad vitam suam. Quamquam & vicinitas Grisonum, ducis Sabaudia, & Venetorum, in causa sit, cur honestius Mediolanum tractent Reges Hispania. Cum Pontifices bellum gererent, etiam mecum melius agebatur. Sebabi, ô Almanzor, quoniam video advenire inimicissimum meum hostem Petrum Toletanum; quod nolum; ut me tecum deplorare sortem meam videat. Etiam ob hoc servitus mea infeliciores videri debet, quod miserabilem hunc statum, quem tu vides, quique me eo calamitatum perduxit, feliciter

felicissimum aureum sæculum appellare
adigar.

*Comes de Fuentes in Parnassum intromit-
mittitur.*

Illustrissimus Didius Ensius Gusman-
nus, Comes de Fuentes Parnas-
so receptus, in ultimum consistorium
non sine gravissima censura admissus
est, quia exactissime sibi Apollo demon-
strari volebat, nunquid illo tempore,
ex quo multos per annos imperium Du-
catus Mediolanensis obtinisset, ali-
quo pacto excellentibus Italiae viris tæ-
dio fuisset, qui ab Apollinari majestate
merito vocabantur primogeniti litera-
rum, ea propter, quod res soleant
elegantissimas mira pangere ingenii
ubertate. Quamvis vero inter cætera
tanti viri crimina maximo ei damno
foret accusatio ea, quod Mediolani
non tam regundo populo operam de-
disset, quam pestiferæ agriculturæ, se-
minan-